

VENEZUELA

VENEZUELA

Na šestnajstdnevno potovanje smo se odpravili 2. februarja 2015.

V Venezuelo so nas privabili redki posnetki 978 m visokega Angelovega slapa, srečanje s pticami, krokodili in kajmani na ranču Los Llanosu, delta reke Orinoko, utrip življenja v Caracasu in arhipelag Los Roques, ki buri otroški spomin na gusarje s Karibov.

GEOGRAFSKI POLOŽAJ

Venezuela leži v severnem delu Južne Amerike, ob obali Atlantskega oceana na severovzhodu in ob obali

Karibskega morja na severu, meji pa na Kolumbijo na jugozahodu, Brazilijo na jugu in Gvajano na vzhodu. Obsega štiri velike pokrajinske enote: Ande z najvišjim vrhom Bolivar (5007 m), Orinoško nižavje, Gvajansko višavje in na skrajnem jugu Amazonsko nižavje. K Venezueli spada tudi več otokov v Karibskem morju.

NARAVNE ZNAČILNOST

Velik del površja pokrivajo gozdovi: v gorah na severu zimzeleni tropski gozdovi, okoli delte reke Orinoko in na jugu pa tropski deževni gozd. Drugod so pašniki, ki

se razprostirajo po Gvajanskem višavju, llanih in plinskih tratah v andskem gorovju.

Podnebje je na severu savansko in na jugu ekvatorialno. Deževna doba traja od aprila do oktobra. Največ padavin prejme Orinoka, najbolj sušno pa je na območju karibske obale. Srednja mesečna temperatura v Caracasu (1035 m) znaša januarja 19,2 °C in maja 22 °C. 80 % vode v Venezueli pripada porečju reke Orinoko, ki je tretja največja reka na svetu.

OSAMOSVAJANJE VENEZUELE

Boj za neodvisnost od Španije je trajal več desetletij, nakar je 5. julija 1811 pod vodstvom Simona Bolivarja država razglasila neodvisnost. Politično življenje je bilo v devetnajstem in zgodnjem dvajsetem stoletju precej nestabilno – bil se je boj za oblast in diktaturo. Leta 1935 se je začela demokratična preobrazba države, ki je leta 1958 privedla do končnega umika vojske iz političnega življenja. Leta 1998 je bil za predsednika izvoljen Hugo Chavez, ki je izvedel obsežne reforme političnega sistema in krepitve socialne države, da bi izboljšal življenjske razmere najrevnejšemu sloju prebivalstva. Njegova politika je sprožila nasprotovanje venezuelskih gospodarstvenikov in sindikatov. Med večinskim revnim prebivalstvom Venezuele je ostal priljubljen, medtem ko je gospodarstvo spravil na boben, ne glede na izjemne ekonomske pogoje pridelave in prodaje nafte. Venezuela je sedaj zvezna predsedniška ustavna republika.

OSNOVNI DEMOGRAFSKI PODATKI

V Venezueli je po podatkih iz leta 2014 na 916.445 km² živel 30,206.307 prebivalcev, povprečna poselitvena gostota pa je znašala 30,2 preb./km². Caracas, glavno in največje mesto Venezuele, je skupaj z urbanim delom imel 8,517.164 prebivalcev.

Etnična sestava prebivalstva je kar pestra, saj je 69 % mesticev, 20 % belcev, 9 % črncev in 2 % Indijancev, govorijo pa špansko. Med belci je največ priseljencev Špancev in Italijanov.

Po veroizpovedi so ljudje večinoma katoličani (96 %), nekaj je tudi protestantov (4 %).

Poleg velikih zalog nafte imajo še veliko zlata, diamantov, železove rude in boksita. V savanskem nižavju ob reki Orinoko je dobro razvita živinoreja.

Venezuela je v letu 2013 ustvarila 438,28 milijarde USD bruto domačega proizvoda, na prebivalca pa 14.414,75 USD, kar velja pripisati predvsem izvozu nafte.

ODPRAVIMO SE NA POT

Hčerka Irma naju je z Angelco ob 22. uri z avtom iz Komende odpeljala do Dolgega mosta v Ljubljani, od ko-

der sva ob 23. uri skupaj s še štirinajstimi sopotniki in vodičem Matjažem z avtobusom nadaljevala pot proti Benetkam. Misli so nam vse bolj uhajale v »Venezuelo«. Zakaj odpotovati v revno deželo, polno kriminala in mafijskih skupin, kjer naj bi vladal Chavezov socializem, kjer imajo naftno bogastvo, rudnike zlata in diamantov, kamor potovanje organizira samo ena slovenska turistična agencija in kjer je kolikor toliko varno potovati v skupini, individualno pa ne?

Prijetno vzdušje je med potniki nastalo že na začetku –

Let preko Atlantskega oceana

prijeten je bil občutek prisotnosti znancev in prijateljev, sodelavke Milene, njenega moža Miša in že večkratnega sopotnika na potovanjih Mitje.

Kljub slabi vremenski napovedi, sneženju in burji, je vožnja do letališča Marco Polo v Benetkah potekala gladko in hitro, tam pa smo zaradi zgodnje ure naleteli na zaklenjeno letališko stavbo. Ker je močno deževalo in hladno pihalo, smo počakali petnajst minut v dvigalu, ki se nam je na naše zadovoljstvo avtomatsko odprlo. Ko smo le vstopili v letališko stavbo, smo si pred odhodom privoščili še kavo ali čaj. Čas do leta za Pariz je tako hitro minil. Let v Pariz je potekal mirno, jutro ob pristanku na letališču pa je bilo obsijano s sončno bleščavo. Hitro smo prehodili dolgo pot do ustreznega terminala in se takoj vkrcali na let za Caracas. Potnikov je bilo v letališki stavbi veliko; bili so različnih narodnosti, različnih ras. Vse je bilo umirjeno, ljudje so bili nasmejani in tudi slovenska čemernost je kmalu izginila. Za še boljšo voljo je sodelavka Milena Angelco presenetila s sladoledom.

Postrežba na letalu je bila dobra. Za začetek smo dobili šampanjec, ki je prispeval k naši še večji sproščenosti, in nato še okusno kosilo, ki nam je omogočilo dremanje, meditacijo in spanje med deset ur trajajočim letom čez Atlantski ocean.

Na letališču v Caracasu je v prodaji knjiga o Ljubljani

Pristanek v Caracasu je potekal z rahlim nihanjem letala. Letališka stavba je kazala žalostno sliko socializma: veliko je bilo okrušenega zidovja itd., hkrati pa se je vse odvijalo počasi. Po opravljenih formalnostih smo se vkrcali v mali avtobus, s katerim smo se odpeljali do hotela Ahara El Avila v mestu Caracas, ki leži na višini okrog 900 m. Med vožnjo smo opazovali okolico, ki nas je presenetila: proti gori Avila je speljana žičnica, po pobočju pa so na gosto posejane male hiške, podobne barakam. To so znane favele, barakarska naselja ob robu velikega mesta z zelo skromno komunalno opremljenostjo. Gre za domovanja revežev, do katerih ne vodijo ceste, pot pa jim skrajša le žičnica. Z začudenjem smo gledali avtomobile v krajšem predoru, ki so vozili brez prižganih luči.

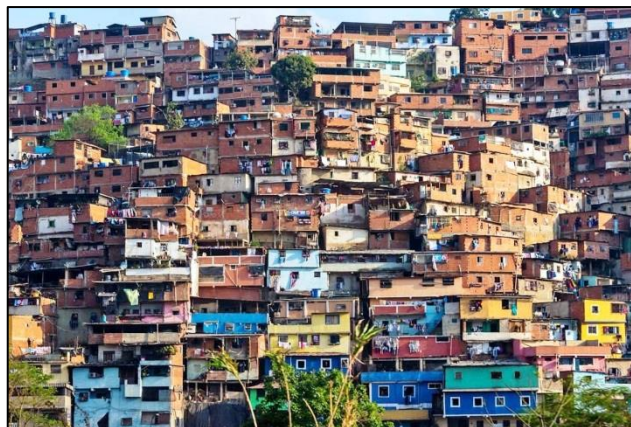
Po splošni oceni živi v Caracasu in njegovi bližnji okolici več kot osem milijonov prebivalcev, ljudje pa se ves čas priseljujejo. Ob vznožju favel so obsežni parki, v katerih je tudi veliko malih živali (opic, lenivcev, veveric itd.) in raznovrstnih ptic. Še posebej je čudovit pogled na univerzitetni park. Med vožnjo smo v daljavi zagledali štiriinšestdesetnadstropni Chavezov nedograjeni nebotičnik, a improvizirano vseljen, s podobno tehniko gradnje kot pri favelah. Ta nebotičnik naj bi, ne da bi koga vprašali, napolnili iznajdljivi reveži. Kot posledico socialističnega imetja smo si ogledali zapuščene velike palače, kot so nekdanja draguljarna, Fordov salon itd. Sicer pa mesto leži v razčlenjeni pokrajini na višini 800–1000 m. Veliko je v njem visokih stanovanjskih blokov in stolpnic, v katerih naj bi v dar dobili stanovanja revni ljudje, ki ne plačujejo stanarine, niti elektrike. Z blokov, ki jih slabo vzdržujejo, visijo cunje, navlaka, pod njim so smeti, polivinilaste vrečke na vsakem grmičku. Ob tem smo doživljali šok političnega sistema, ki je vzel ljudem ustvarjalnost in delavnost.

Izvedeli smo, da sta zdravstvo in šolstvo brezplačna, medtem ko brezposelni dobivajo bone za hrano. Sicer

pa je nasploh v trgovinah hrana zelo poceni, bencin pa skoraj zastoj. Videli smo, da je voznik tovornjaka za petdeset litrov dizelskega goriva plačal za nas neverjetnih 0,70 USD. Da, tamkajšnji pojem revščine je relativen.

Ljudje so nasmejani, dobre volje, dobro prehranjeni, veliko je tudi debelih in lepo oblečenih. Ženske so izjemno lepe, večinoma oblečene v pajkice ali oprijete majice, ki poudarjajo telesne obline. Lepotna kirurgija cveti, saj je kult lepote pri ženskah na prvem mestu. Prav zato so bile Venezuelke že nekajkrat na vrhu svetovnih lepotnih tekmovanj. Po teh videnjih in spoznanjih smo se nastanili v središču mesta, v velikem hotelu Ahara El Avila, ki je bil nekoč v lasti Rockefellerja. Po vseh dogodkih smo bili počitka res potrebni, saj večurno spanje v sedečem položaju v letalu in na avtobusu pusti telo utrujeno. In res, spanje je bilo okrepljeno, klima pa prijetna.

Naslednji dan smo vstali ob 3.45. Del prtljage smo pustili v hotelu, spili pripravljeno kavo, vzeli skromen paket za zajtrk in se odpeljali do letališča. Luč v avtobusu je šofer ugasnil takoj, ko smo zapustili hotelsko dvorišče, ki je bilo zastraženo. Vodič Leo nam je povedal, da luč ne gori zato, da se s ceste ne vidi, kdo se pelje v avtobusu. Vozili smo se namreč skozi nevarne dele mesta, zato so bila pred morebitnimi mafijci zaščitena tudi okna avtobusa. Nekaj kasneje se je začela menjava denarja, ki nam jo je omogočila tamkajšnja turistična agencija. Namesto uradnih 6,34 bolivarja za 1 USD smo dobili 130 bolivarjev. Da, tako denar odteka

Favele najrevnejši del Caracasa

iz države, saj je sicer menjava nerealna.

Na letališču smo se vkrcali v manjše letalo, s katerim smo poleteli do mesta Barquisimeto, seveda z zamudo. Letalo je bilo polno, saj so avtobusne povezave med kraji okrog Caracasa slabe in zaradi mafije nevarne. V Barquisimetu nas je že čakal večji avtobus, s katerim smo se odpravili do ranča Los Llanosu. Do tja smo se vozili po ravnini dobrih sedem ur, medtem pa opazovali pokrajino, kjer so se pasli govedo, vodni

bivoli, ovce, koze in konji. Vozili smo se tudi mimo skrbno obdelanih polj sladkornega trsa, sončnic, banioke, ananasa, plantaž banan itd. Nakup plastenk vode ali obisk WC-ja ni bil mogoč kjer koli, čeprav je bilo trgovin in lokalov veliko. Vodič Leo, šofer in njegov pomočnik so vedeli, kje se je varno ustaviti. Tako smo počasi spoznavali, da po Venezueli res ne moreš hoditi naokoli sam.

Ob počasni vožnji proti ranču Los Llanosu smo kmalu zagledali številne kapibare, kajmane, legvane, orinoške krokodile, rožnate delfine in zelo veliko ptic, kot so race, flamingi, ognjeni ibisi, žličarji, džaribuji z rdečim ovratnikom, razni mrhovinarji itd. Pokrajina je kar mrgolela od živalskega prebivalstva. Namestili smo se na ranču Los Llanosu, in sicer v malih hišicah. Čakala nas je že domača, pretežno zelenjavna samopostrežna večerja.

Iz blata smo dvignili dobre 4 m dolgo anakondo

Zjutraj so nas že ob svitu presenetili zbori raznih ptic in glasovi drugih živali, zato smo se nekateri že pred zajtrkom sprehodili okrog ranča. Velikih nevarnih živali ni, razen krokodilov, ki so ob vodi vidni že od daleč. Južnoameriške cedre okrog naših hišic so bile polne črnih ujed, nekatere so tudi gnezdirje na njih. Ogledali smo si valilnice, inkubatorje želv, kjer smo videli tudi redke želve, kot je matamata, ki ima lastnost lenobe: samo je in spi, dočaka pa do sedemdeset let. Blizu ranča sta bila dva orinoška kajmana, ki sta bila takoj pripravljena za napad, če se je kdo približal sipini, kjer so se na vročem pesku iz jajc valili njihovi mladiči.

Dopoldne je bilo namenjeno vožnji po nacionalnem parku in iskanju kače anakonde. Vodnik ornitolog in voznik odprtega tovornjaka sta nas povabila v plitve vodne lagune, polne vodnega rastlinja in ozkih pasov kopnega. Nekateri so ostali kar na tovornjaku in opazovali tiste, ki so bosu korakali za vodnikom, obutim v škornje. Ta je z dolgo palico udarjal pred sabo po tleh, da je preganjal nevarne ribe, ki bi lahko poškodovale

Najbolj so nas navdušili raznobarvni ognjeni ibisi

pohodnike. Ko je vodnik po več poskusih v mlakuži, polni vodnih hijacint, odkril okoli 3,5 m dolgo anakondo, je sledilo veselo vriskanje. Veliko je bilo fotografiranja, saj držati v rokah veliko kačo ni kar tako, čeprav je za glavo in njeno gibanje skrbel vodnik. Udeleženci pohoda so poudarjali, da takega fotomodela ne srečaš pogosto. Dogajanje, ki je bilo dobro vidno tudi iz odprtega tovornjaka, je bilo prav tako zanimivo za tiste, ki niso želeli bosu hoditi po mlakuži. Samice so velike, samci manjši. V paritvenem času se okrog samice ovije več samcev, paritev pa traja do tri tedne. V tem času anakonda ničesar ne zaužije. Anakonda sicer ni strupena, a njen ugriz je globok in povzroči grdo vnetje. Naš vodnik je tak ugriz že doživel in mu je ostala velika brazgotina. V teh mlakužah običajno v svoj objem in počasno smrt anakonde ujamejo srnjad in kapibare, ki so tu res številne.

Ko smo se vračali na ranč, so nas obletavale številne jate ptic, kar je naše doživetje še poglobljalo. Po obedu v vročini smo si v ohlajeni sobi vzeli čas za krajši opoldanski počitek.

Popoldne nas je čakala vožnja s čolni po neokrnjeni naravi, polni ptic, rib in kopenskih živali ob vodi. Kak-

Samica kapibare z mladiči

Kajmani in želve radi domujejo skupaj

šno naravno bogastvo! Samo ptic je tu več kot 300 vrst. Navdušili so nas kormorani, race, čaplje, tigrasti kerani, žličarji, vodomci, ognjeni ibisi, ciganski ptiči, črni sokoli itd. – vse v jatah ali vsaj nekaj posameznikov. Vozili smo se po lagunah in manjšem rokavu reke Matyare ter lovili piranje, prijemale pa so se tudi nekatere druge ribe. Vode so bile polne rib, medtem ko so bili na obrežju želve, kajmani, legvani, kapibare, puščavska lisica, mravljinčar in srnjad. Pri lovljenju so najbolj prijemale piranje; vsak je kakšno ujel, ribiči, ki so imeli več znanja, pa so z bogatim ulovom poskrbeli za našo ribjo večerjo.

Med vodovjem smo videli kopno, ki je po pripovedi domačinov v deževni dobi poplavljeno. Na njem se v sušni dobi pase številno, po rasti malo (indijsko) govedo. Očitno vse to živalstvo živi v simbiozi.

Povsem smo se prepustili našim vodičem, ki so poskrbeli za vse, tudi za našo varnost, sicer pa lastna organizacija ni možna. Domačini so prijazni, nasmejani, srečali smo tudi pastirja na malem poniju s puško na rami. Naš vodnik mu je izročil steklenico fante, ki naj bi bila za njih zelena pijača, mi pa smo raje pili naravne sokove iz manga, pomaranč, ananasa itd., ki so

Na trnkar ulovljena piranja

nam jih pripravljali na ranču.

Naslednji dan smo še naprej raziskovali narodni park, bogat z živalmi. Zapeljali smo se tudi do gozda mogočnih mangovih dreves, ki so že kazala male sadeže, vendar jih je večina bila še v cvetju.

Ob ranču Los Llanosu sta tudi osnovna šola in internat, ki sta namenjena otrokom z okoli 500 km² velikega območja. Ob našem bivanju tam ni bilo otrok, saj so bili doma na počitnicah.

Zgodaj popoldne smo se odpeljali proti gorovju Andov po dobri asfaltirani cesti, po kateri smo vijugali sem in tja okoli sedem ur. Med vožnjo nam je vodič Leo povedal, da je Venezuela pretežno katoliška. Vero prebivalci jemljejo bolj lahkotno, zato so cerkve ob nedeljah bolj prazne, ne držijo se posta, ločitve in ponovne poroke so pogoste, radi imajo praznike in zunanji blišč, kot so sprevodi in procesije. Za veliko noč bogatejši prebivalci jedo prekajeno meso kapibar, ki velja za

Gorsko mesto Santo Domingo

posebno specialiteto in je zelo drago.

Med vožnjo smo imeli krajše postanke, da smo si olajšali telo in popili dobro kavo z mlekom. V Santo Domingo smo prispeli pred večerom in se namestili v hotelu La Teneha Azur. Večerja je bila odlična: postrvi brez kosti s šampinjoni. Tudi spanje je bilo prijetno, saj na tej višini ni bilo treba vključiti klime. Santo Domingo je razpotegnjeno mesto, ki leži na višini 2000–2600 m, vmes pa so pretežno strma, lepo obdelana polja, tudi z namakalnimi napravami. Arhitektura mesta spominja na švicarske gorske vasice. Klima je prijetno sveža.

Iz Santa Dominga smo vožnjo nadaljevali po gorski cesti do kraja Centro de Visitantes, ki leži na višini nekaj nad 3500 m, od tam pa smo se odpravili na pohod do okoli 50 m nižjega jezera Laguna Negra. Ob poti je veliko kanadskih borovcev, veliko je tudi cvetja in žametnic – zajčja ušesa. Ura in pol hoje do jezera v tako lepi in mirni naravi hitro mine. Jezero je globoko do 23 m, njegova povprečna temperatura je okrog 2 °C, obdaja pa ga večje grmovje. Zaradi vpliva višine se nam

je vračanje po isti poti nazaj malo bolj vleklo. Nato smo se zapeljali na prelaz, visok okrog 4300 m, kjer smo se malo sprehodili in se nato po krajši vožnji ustavili ob kamnitem znamenju, ki je na višini 4220 m in označuje vstop v nacionalni park Sierra Leone. Gorsko območje Kalate je tako bilo za nami. Gorska cesta je bila skrbno speljana, asfaltirana in povsem vzdrževana, tudi z bančinami.

V planinski koči ob jezeru smo si nato privoščili izdatno juho in postrvi. Porcije so bile tako velike, da jih nismo mogli pojesti. Takšnih pri nas nikjer ne postrežejo.

Pri vходу v narodni park Sierra Leone smo si ogledali še zatočišče kondorja, ki je sicer v ujetništvu, a poslednji par kalifornijskih kondorjev so morali zaščititi pred neodgovornim iztrebljanjem te velike ptice. Običajen razpon kril kondorja je 2–3,5 m.

Pot smo nadaljevali proti mestu San Rafael de Mucuchies, kjer smo se ustavili pri čudoviti kapelici (kopiji), zgrajeni iz kamna, ki jo je z rokami, brez betona, zgradil Juan Felix Sanchez de Pedro po lastnem navdihu.

Jezero Laguna Negra

Tudi lesene figure svetnikov je izdelal sam. Do originalne kapelice je osem ur hoje med hribovjem. Zaradi njene izvirnosti je venezuelska vlada zgradila kopijo te kapelice in jo postavila ob prometni cesti, da je tako dostopna vsem ljudem.

V mestu San Rafael de Mucuchies je pred cerkvijo zanimiv trg, kjer se množično zbirajo mladi, na njem pa stoji tudi več kipov, med katerimi sta najlepša sv. Izidor, zavetnik kmetov, in narodni junak Simon Bolivar, ki je, kot običajno, na konju.

Na poti smo opazovali lepo urejene vasi in skrbno obdelana polja, tudi na strmih pobočjih. Vodnik nam je povedal, da tu živijo pridni ljudje, ki znajo kaj ustvariti, in da ni kot v Caracasu, kjer so ljudje željni predvsem plesa in zabave, namesto da bi delali.

Proti večeru smo pripotovali v Merido, kjer smo se nastanili v hotelu Casa sol Pasado. Večerjali smo v bližnji restavraciji. Pred tem smo videli v mestu daljšo vrsto čakajočih ljudi za živilske karte. Vodnik nam je

Vhod v nacionalni park Sierra de la Culata

povedal, da je mreža pomoči za revne dobro organizirana in da lačnih ljudi tu ni. S tem smo spoznavali povsem drugačno Venezuelo, kot je bil naš prvi vtis v Caracasu. Da, revščina je tu relativen pojem.

Urejenost cest je bistveno boljše kot v Sloveniji. Tudi zdravstvo, šolstvo, sociala in prevozi kažejo spodbudno podobo. Dobili smo vtis, da Venezuelo očitno obvladuje več ekonomskih sistemov, ki poskrbijo za del prebivalstva, od katerega skoraj nič ne priteče v državno blagajno. Ko je bila nafta dobro plačana, to tudi ni bilo potrebno. Kaj pa sedaj v krizi?

Mesto Merida je leta 2013 imelo 330.287 prebivalcev, razprostira pa se na višini 1610–2000 m. Ustanovljeno je bilo leta 1558. Od mesta je bila v letu 1959 zgrajena 12 km dolga žičnica, vzpenja pa se do višine 4765 m, kar je 237 m nižje od Pico Bolivar (5002 m), najvišjega vrha Venezuele. Žičnico oziroma vzpenjačo so ob našem prihodu v Merido žal obnavljali.

V mestu smo si najprej ogledali spomenik Simona Bolivarja, ustanovitelja Venezuele, nato še katedralo, zgrajeno leta 1805. Med potjo smo opazili tovornjak, ki prevažja najcenejšo hrano, ki si jo lahko ljudje nabavijo brez težav.

Venezuelski narodni junak Simon Bolivar

Merida je moderno univerzitetno mesto

Merida je univerzitetno mesto, zato smo se odpeljali do univerzitetnega središča in botaničnega vrta, kjer nam je lokalna vodnica predstavila različne avtohtone ekosisteme. V parku je bilo precej sprehajalcev in tudi študentov, ki so vadili jogo. Tujih turistov nismo srečali, bili smo izjema. Med drugim smo se ustavili na dobro založeni pokriti tržnici. V mestu obstaja tudi center za pridelavo svile.

Ker je Merida obdana z mogočnimi andskimi vrhovi, ki jih kljub tropskemu pasu v najvišjem delu pokriva sneg, je od tu izhodišče za razne trekinge in izlete. Možni so tudi ekstremni športi: soteskanje, rafting, padalstvo itd. Za osvojitve najvišjega vrha Pico Bolivar so potrebni najmanj trije dnevi.

Pravijo, da Meride ne smeš zapustiti, ne da bi obiskal kavarno s sladoledi, kjer imajo do 800 različnih okusov in so celo v Guinnessovi knjigi rekordov.

Sprehod skozi mesto nam je razkril še eno značilnost. V vseh hišah so na oknih in vratih železne rešetke, ob njih pa železne ali zidane ograje. Očitno so nujno potrebni samovarovalni ukrepi.

Nedaleč od mesta smo si ogledali tovarno sladkorja.

Pico Bolivar (5002 m) je najvišji vrh Venezuele

Skladišče s sladkornim trsjem in obrat s preprostimi stroji stojita s pokrito streho na prostem. Delavci v njem izdelujejo rjavi sladkor, ki naj bi ga bilo v Venezueli dovolj, primanjkuje pa jim belega sladkorja, po katerem je veliko povpraševanje. Delavci zaslužijo okrog 50 USD na mesec, sicer pa je tovarna še iz kolonialnih časov.

S časovno rezervo smo se odpeljali do letališča v Meridi, od koder smo poleteli v Caracas in se nato z avtobusom odpeljali do hotela, da smo zamenjali prtljago in dobili novo letalsko povezavo za Puerto Ordaz. A namesto v hotel Ahara El Avila so nas odpeljali v napačen hotel, kjer so nas presenečeno gledali in nam v poznih nočnih urah ponudili začasen prostor v recepciji. Po eni uri čakanja smo se le odpeljali do pravega hotela. Nočna vožnja nam je povzročala nelagodje. Po prihodu v hotel smo najprej zamenjali garderobo in si pripravili male nahrbtnike, saj v malem letalu, s katerim bomo nadaljevali pot, nimajo prostora za prtljago. Preostalo prtljago smo pustili v hrambi hotela. Po dveh urah spanja nas je čakal polet v Puerto Ordaz.

Z malim letalom za devetnajst potnikov, na katerega

Na letališču v Canaimi

smo lahko imeli le toliko prtljage, kot smo je lahko držali v naročju, smo pristali sredi narodnega parka Canaima. To je malo letališče, kjer pristajajo samo mala letala – možno pa je naročiti tudi individualni let za ogled Angelovega slapa (Mirador Salto Angel) in okolice.

Na letališču nas je sprejel Indijanec v tipični opravi za te kraje, ki nas je povabil v s streho pokrit prostor, kjer je možno kupiti spominke, predvsem nakit in pijačo. Letališke stavbe tu ni. Kmalu po prihodu smo se odpeljali z malim odprtim tovornjakom z lesenimi klopami v Kent, vasico s turističnimi bungalovi, s slamo kritimi udobnimi hišicami. Tam smo zmanjšali prtljago na minimum in si v nahrbtnik dali samo najnujnejše za spanje in vzpon do Angelovega slapa. Kratek del poti do indijanskih kanujev smo se peljali z malim tovor-

njakom, saj je bila pred nami okoli 74 km dolga plovba po reki navzgor, za kar smo potrebovali dobrih sedem ur vožnje.

Kanuji, s katerimi smo potovali, so narejeni iz mogočnega debla v enem kosu, težki pa so skoraj 2 t. Po vstopu v kanu smo se usedli na deske in si nadeli varnostni jopič, da bi nas ob morebitnem padcu v vodo ob kakšni brzici obdržal na površju. Kanuji so imeli poleg močnega motorja znamke Honda tudi vesla.

Vožnja s kanuji navzgor po deroči reki Carrao Curum

To območje je v rokah Indijancev, ki jih je samo še okrog 300. Veliko pa je kot naša Slovenija. Kmalu smo spoznali, da lahko krmari čoln navzgor po reki s številnimi brzicami, plitvinami in ožinami nekdo, ki ima reko »v genih«, ki je izjemno dober poznavalec pokrajine ter pozna strugo reke Carrao Curum do podrobnosti. Dvakrat smo tudi izstopili in prehodili del poti ob strugi, da sta krmar in njegov pomočnik lažje sama premagala brzice. Na enem izmed teh delov smo se usedli in pojedli kosilo (sendviče, sok in sadje), ki so ga imeli za nas pripravljenega vodniki. Vsekakor je bilo 74 km vožnje po nemirni reki nenavadno »adrenalinsko« doživetje. Okolica je bila gustomorašena džungla, v daljavi pa smo videli več slapov, padajočih z mizastih gora. Mokri od glave do pete, saj je na brzicah nenehno škropilo, smo se počasi približali tistemu, po čemer je Venezuela tako znana, to je 978 m visokemu Angelovemu slapu, najvišjemu slapu na svetu.

Slap se nam je pokazal v vsej svoji lepoti. Ko se je pripravljalo k nevihti, pa so slap občasno prekrili oblaki. Izkrkali smo se na nasprotnem rečnem bregu od našega zasilnega bivališča, kjer je bil razgled na slap še lepši in smo lahko zadostili našim fotografskim željam. Na vsej poti po reki smo opazovali čudovite mizaste gore, ki se imenujejo Tapuje, se peljali mimo vodnjaka sreče, otoka orhidej, hudičevega kanjona in Tapuje, poimenovalne Wey.

Ulil se je dež, mi pa smo še kar strmeli v to čudo narave. Na srečo je tudi na tem bregu stala zasilna streha, kjer na mrežah običajno prenočijo turisti, ven-

dar tokrat tu ni bilo nikogar razen nas. Ko se je začelo mračiti, so nas s kanuji prepeljali na drugo stran, na otok Ratan, kjer smo po okoli 300 m hoje prišli do našega bivališča.

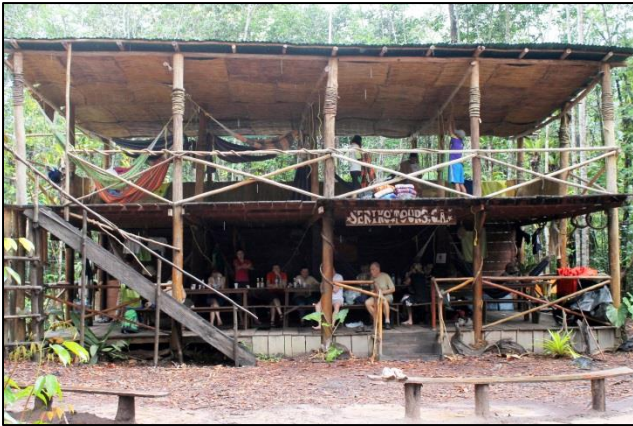
To je bila hišica brez sten, ki je imela le lesene stebre, ograjo in streho. Spodaj so bili jedilnica, WC in zasilna umivalnica, zgoraj pa viseče mreže za spanje. Tisti, ki so dovolj skrbno zaščitili prtljago z vrečkami, so se lahko preoblekli v suha oblačila, ostali pa so se zavili

Mogočna brzica v spodnjem delu Angelovega slapa

V ozadju 978 m visok Angelov slap (Mirador Salto Angel), najvišji slap na svetu

Naš dom na otoku Ratan je bila lesena hiša brez sten

kar v odejo, ki je bila pripravljena v vsaki viseči mreži. Kako so se nam prilegli topla večerja s špageti in omako, kava ali čaj in sok.

Člani posadke zmorejo vse: krmariti čoln, pripraviti hrano, biti ves čas nasmejani, prijazni, znajo ustvariti prijetno razpoloženje. Tako nismo doživljali le razkošja narave, temveč tudi razkošje medčloveških odnosov. Malo smo bili premraženi, tudi utrujeni, zato smo zvečer dobili samo še navodila, kako se najudobneje spi v pripeti mreži. Ko se je Angelca nameščala v spalnno mrežo, v svojem nahrbtniku ni našla baterije, čeprav je bila prepričana, da jo je vzela s seboj. »Gotovo na njej sedi hudič,« je rekla na glas, se zavila v odejo in zaspala. Ko se je sredi noči zbudila vsa otrdela, je bilo očitno, da pred spanjem ni upoštevala navodila, kakšen položaj mora imeti v mreži, pa še na WC je morala. Po vsem tem je vstala, se malo pretegnila, nakar sta bolečina in okorelost v hrbtenici popustili. Seveda je še morala na WC v spodnje nadstropje. Tema je bila kot v rogu in lilo je kot iz škafa, ona pa je ob tem premišljevala, kako bomo v takem deževju naslednji dan opravili vzpon do vznožja Angelovega slapa. V tistem trenutku pa je zagledala odrešitev. Mišo, ki je ležal v sosednji mreži, je posvetil z baterijo – najbrž je imel enake težave kot Angelca. Nato sem se še jaz zbudil z

Ob vrnitvi na otok Ratan je okusno zadišalo

enako potrebo in tudi jaz nisem imel baterije. Angelca je Mišo šepetaje razložila svojo zadrego in ga zaprosila za baterijo. Angelca je nato zjutraj povedala, da je bilo nadaljevanje spanja, ko je v mreži našla pravi položaj, udobno.

Uspavanka z močnim dežjem in tople odeje, v katere smo bili zaviti, so nas navdajale s prijetnimi občutki, saj je noč blizu ekvatorja v deževnem gozdu kljub mokroti topla.

Dež je proti jutru ponehal, celo jasni se je začelo, kar nas je spravilo v dobro voljo. Angelci pa ni šla iz glave baterijska svetilka, zato je še enkrat pobrskala po nahrbtniku. Našla jo je tam, kjer je zvečer ni bilo.

Za nadaljevanje poti smo si po zajtrku večinoma oblekli še ne dobro posušene obleke, saj smo morali še dalje bresti po vodi, v džungli pa je tudi kapljalo z drevja. Nogavice in pohodne čevlje smo imeli skoraj vsi suhe.

Deževno noč smo prespali na visečih mrežah

Slap je leta 1933 odkril iskalec zlata Jimmy Angel, po katerem je 978 m visok slap dobil ime. Slap pada z mizaste gore Anyan. Do njega nas je čakal približno dvehurni vzpon po eni sami stezi skozi neokrnjen deževni gozd. Srečevali smo čudovito rastlinje, velik praprotn in velike liste, ki tvorijo osupljivo lepo rastlinje, medtem ko se nad njimi šopirijo mogočne krošnje dreves.

Čeprav mokra, pa pot ni bila preveč spolzka – seveda je bilo treba previdno stopati čez korenine in kamne, saj je bil tisti, ki mu je popustila pozornost, hitro na tleh. Videti je bilo kar nekaj padcev raztresenih sopotnikov, a hujših poškodb na srečo ni bilo. Taka pokrajina zahteva tišino, kar pa Angelci ni bilo dano. Zaradi klepetave sopotnice je na poti zato nekoliko zaostala. Na splošno so bili koraki umirjeni, glasovi džungle pa nežni.

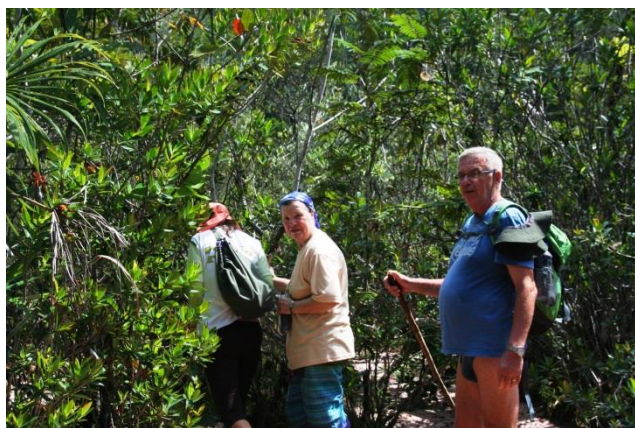
Na skalnatem robu smo zagledali mogočno brzico napajajočega se slapa, malo višje pa veličasten padec vode iz skoraj 1000 m visoke stene. Fotografiranje nam je vlivalo upanje na ohranitev videnega v spomi-

nu. Bilo je vredno, saj ta izjemno veličastna naravna lepota človeka povsem prevzame. Dolgo smo strmeli vanj in ga slikali.

Za vračanje nazaj smo potrebovali uro in pol, a kot začarani smo ves čas skrbno opazovali naravo. odkrivali smo velike pajke, male mesojede rastline, številno nam neznano rastlinje. Ko smo prišli do prenočišča, so nam domači spremljevalci na kolih ob živem ognju že pekli piščance. Pa to niso bili umetno hranjeni piščanci kot pri nas: njihov okus nas je spominjal na domače piščance, ki so bili prosto v naravi.

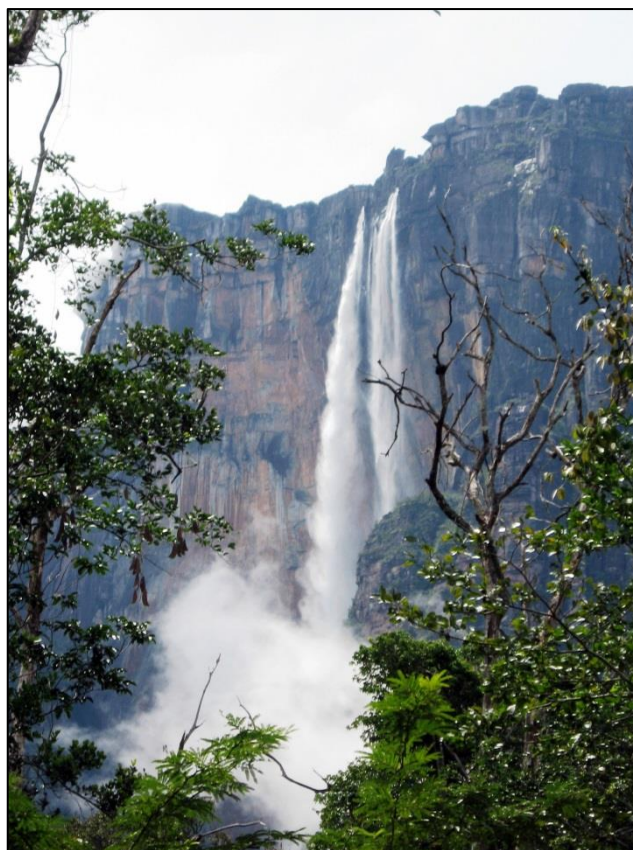
Vračanje po reki in njenih brzicah navzdol je bilo ob narasli vodi precej hitrejše in manj adrenalinsko. Namesto sedem ur, ki smo jih potrebovali od vasice navzgor do otoka Ratan, smo potrebovali navzdol le tri ure. Ker smo bili že mokri in nam je čas to dopuščal, smo si ogledali še slap Sapo, in sicer tako, da smo tik za njim peš prečkali mogočno vodo. Ob steni slapa je namreč varna stezica, ki jo je voda izdolbla v obliko korita. Seveda je ob prehodu slapa lilo in pršilo po nas, s saj smo že ves dan bili mokri, doživetje pa je bilo prvovrstno. Ko smo se vozili po jezeru Canaima, nas je neizmerno lepa narava povsem prevzela. Tudi to je bilo posebno doživetje s polno adrenalina.

Po vsem tem so nas s čolni odpeljali v Tapuy Lodge, medtem pa smo opazovali mizaste gore Tapu, štrleče iz džungle. Tapu po naše pomeni »hiša bogov«. Celotni park vseh teh naravnih čudes obsega okoli 30.000 km².

Prebijanje skozi goščavo otoka Ratan

Nekateri pravijo, da petek, in še trinajsti po vrhu, ne pomeni nič dobrega. A nam se je obetal čudovit dan. Angelco je že ob šesti uri zjutraj zbudilo petelinje petje. Hitro je vstala in si privoščila jutranje kopanje v jezeru Canaima Lagoon, ki je bilo od naše hišice Rio Carraro Lodge oddaljeno približno 30 m. Razen nje ni bilo nikogar ob obali. Ozračje je bilo toplo, voda tudi, a je delovala nekako »gosto«, čeprav je bila kristalno čista – le tla so bila rjavkaste barve. Zrla je v štiri mogočne, okoli 1000 m oddaljene slapove in se sproščala s plavanjem. To je bil popoln svet, »čudo božje« –

Zadnji pogled na Angelov slap

Vračanje po narasli vodi reke Carrao Curum je bilo prijetno

razumeti se da Indijance, ki so se in se še vedno upirajo vdoru »civilizacije«. Tu narava daje vse: možnost preživetja brez grobega poseganja vanjo, neizmerno lepoto in mir. Le od kod izvira človeško hotenje po nenehnem spreminjanju in uničevanju narave?

Ko se je Angelca vrnila v sobo, je bilo v vasici še vedno vse tiho. Po tuširanju se je oblekla in se vrnila na obalo jezera, da je s fotografijo domov ponesla vsaj del vide-nega.

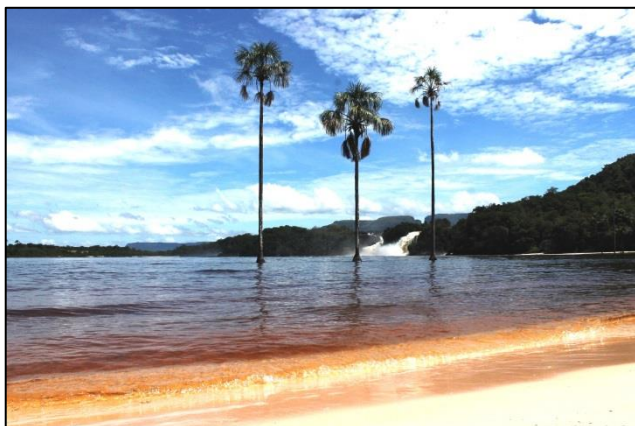
Sredi dopoldneva smo se odpravili do malega letališča, od koder smo z malim letalom, »vrabčkom«, poleteli v

Zemljevid nacionalnega parka Canaima Lagoon

gozdove, ki so jih zasadili prostovoljci, tudi šolarji. Pod njimi naj bi bile večje zaloge nafte.

Orinoko je tretja največja reka na svetu, dolga 2160 km. Izvira v višavju Brazilije, nakar obkroži gvajanski masiv – na ravnini pred izlivom v Atlantski ocean je ustvarila delto v velikosti dveh Slovenij. Reka je plovna v notranjost Venezuele okrog 450 km. Največ zaslug za odkritje plovnosti reke ima Alexander von Humboldt. Med raziskovanjem raznovrstnih ptic je tudi odkril, da sta reki Amazonka in Orinoko v Braziliji povezani. Med pticami je zlasti zanimiva alua, katere mladiči so trikrat večji od odrasle ptice. Te ptice uživajo maščobno zrno. Humboldt je opisal tudi malega pingvina.

Ob višji, ne utečeni laguni, ki jo napajajo številni slapovi, palme stojijo v vodi

Angelca v kampu Tapuy Lodge piše dnevnik

Dva od več slapov reke Carrao Curum nekoliko bližje

Ciudad Bolivar. Ker smo leteli nizko, nam je bilo dano, da smo lahko med letom opazovali naravo, gozdove in čistine, ki so posledica ilegalnega rudarjenja, iskanja diamantov in zlata. Tudi v mestu Ciudad Bolivarju je malo letališče ob nastajajočem naselju v neposredni bližini veletoka reke Orinoko. Kmalu po prihodu smo se z avtobusom odpeljali do pristanišča ob delti reke Orinoko. Med vožnjo smo opazovali obsežne borove

Reka Orinoko ima veliko malih pritokov, je polna rib, pri čemer so nekatere velike do 3 m, v njej pa plava tudi petindvajset vrst sladkovodnih delfinov. Laguno poseljujejo Indijanci, ki še živijo tradicionalno in bivajo v lesenih hišah na kolih brez sten.

Od Ciudad Bolivarja do našega pristanišča ob delti reke Orinoko smo se vozili z avtobusom dve uri in pol, do lesenega bivališča na kolih, kjer smo se namestili, pa z motornim čolnom dobri dve uri. Čeprav je postajalo vse temneje, je brodar na začetku precej časa vozil brez luči, ko nas je povsem objela temna noč, pa je na vsake toliko časa posvetil z močno svetilko. Na ta način so se čolnarji sporazumevali, da ni prišlo do morebitnega trčenja čolnov. Ob prihodu do našega bivališča v Boca de Uraoa smo odložili prtljago, nato pa se odpravili še na nočno vožnjo iskat kače, aligatorje itd. Imeli smo srečo, da smo zagledali 2–3 m dolgo kačo boo (boa) anakondo, ki se je visoko na drevesu zvijala okoli manjših debel in vej. Kačo je zagledal in nam jo pokazal čolnar, saj mi takšnega opazovanja nismo večši. Veliko je bilo tudi skrivnostnih nočnih glasov živali džungle. Videvali smo tudi svetlikajoče se oči in kresnice, tega, od koga so bile, pa nismo izvedeli – najbrž pretežno od ptic. Po dobri uri

Iz nočnega opazovanja džungle in vodne površine smo se vrnili v Boca de Uracoa, kjer so nam pripravili okusno večerjo. Nato smo se odpravili po lesenem in ozkem mostu na kolih do hišic. Lesene hišice, po vrsti postavljene na kolih, imajo vhodna vrata, sicer pa so brez pravih sten; znotraj so v celoti oblečene z zračno tkanino kot zaščito pred komarji. Ker je običajno veliko komarjev, je tudi mreža nad posteljo, a imeli smo srečo, saj komarjev ni bilo. Bilo pa je slišati ponoči veliko nenavadnih glasov in krikov neznanih živali. Že ob svitu sta nas zbudila čivkanje in petje – pravi zbori številnih ptic.

Po zajtrku smo se s čolni odpravili na nadaljnje raziskovanje delte. Najprej smo se vozili po ozkih kanalih, razporejenih med gosto zaraščenim kopnim. Na drevju smo opazili veliko ptičjih gnezd, nekaj tudi moriči palm, ki imajo zelo pomembne plodove za prehrano tamkajšnjih Indijancev. Drevesa teh palm pripadajo posameznim družinam, zato rabutanje sadežev ni dovoljeno. Med vožnjo smo opazovali številne ptice

Vozili smo se po ozkih kanalih delte reke Orinoco

smrdljivke s čopki, rumene in modre papige, tukane z velikimi kljuni, dolgovrate ptice, male opice kapucinke itd. V goščavah živijo tudi jaguarji, vendar jih nismo videli. Veliko je tudi cvetočih grmov in posameznih cvetov, ki od sonca osvetljeni žarijo iz zelenja rumeno, rdeče, oranžno. Žal nismo poznavalci tega rastlinja.

Med vožnjo po delti smo se ustavili pri indijanskem plemenu Warao, kjer smo kupili nekaj njihovih izdelkov, narejenih iz palmovih vlaken in mehkega lesa: izredno čvrste spalne mreže, košarice in figurice iz izrezanega lesa, ki so razveselile naše vnuke.

V Boca de Uracoa, prijetno bivališče na kolih, za katerega skrbi družina plemena Warao, smo se vrnili na kosilo, nato pa smo se z motornimi čolni in del poti tudi z avtobusom odpravili do letališča Puerto Ordaz, od koder smo kmalu po prihodu odleteli z manjšim letalom v Caracas.

Po prihodu v Caracas smo si najprej med vožnjo z avtobusom ogledali mesto, na kar smo se napotili v

Preprosto bivališče v Orinoco Pala Fitos Lodge

nam že znani hotel Ahara El Avila, od koder je podnevi lep pogled na precejšen del vlemesta.

Da so v Venezueli dobri kuharji, je potrdila izbira večerje v hotelu: pašta z artičokami in šunko ter seveda odlična pijača iz naravnih sokov eksotičnega sadja. Potem pa je sledilo nenavadno doživetje: po prejetju ključa sva se z Angelco odpravila do sobe, kjer naj bi prenočila. Ko sva sobo odprla, sva v njej zagledala moškega v elegantni obleki. Ko naju je zagledal, se je kar malo prestrašil, prestrašila pa sva se tudi midva. A vse se je srečno izteklo: dobila sva ključ od druge sobe, sicer s polomljenimi vtičnicami za elektriko, manjkajočo žarnico v kopalnici, kjer je iz pipe kapljala voda, itd., a vse je bilo čisto, postelja pa udobna.

Glavno mesto Caracas, v katerem živi več milijonov prebivalcev, je finančno, gospodarsko in izobraževalno središče Venezuele. Sicer pa je Venezuela združenje triindvajsetih držav, ki imajo v skupni državi svoje pravice.

V mestu smo si ogledali spominsko hišo Simona Bolivarja, nekoč bogato kolonialno stavbo, kjer so še dobro ohranjeni arhitektura, pohištvo, slike, kapela in vrt z granatnim jabolkom, ki simbolizira dolgo življenje rodbine Bolivar. Čeprav so bili za časa njihovega življenja še sužnji, naj bi rodbina Bolivar skrbela za njih

Indijanci plemena Warao prodajajo svoje izdelke

Spominska hiša Simona Bolivarja

tako, kot da so del družine. Sledil je ogled cerkve Sv. Trojice in zunanega dela stavbe državnih uradov, označenega z grafiti Chavezovih oči, ki vse nadzirajo. Parkovno urejen Trg revolucije je bil ob našem prihodu izjemno živahen: na njem je potekala neka uniformirana prireditev, ob spomeniku Simona Bolivarja pa se je odvijal ceremonial, na katerem je sodelovalo veliko civilnih in uniformiranih ljudi, ki jih je stražila policija. Ne da bi se tu dolgo zadrževali, smo vstopili v bližnjo katedralo De Caracas, zunaj pobarvano z belo barvo. Znotraj nje je veliko slik pomembnejših umetnikov, med njimi tudi Rubensa, v prosojnih velikih barvnih oknih pa so raznovrstni dogodki, povezani s krščansko vero. Še ena posebnost je v cerkvi, in sicer marmornati spomenik v obliki ležečih staršev Simona Bolivarja. Blizu parka je tudi Chavezov spomenik v obliki rakete z ruskim navdihom. Sicer pa je mesto, ki ga odlikujejo široke ulice, posvečeno sv. Jakobu. Ima pa tudi štiri linije podzemne železnice.

Simona Bolivarja v Venezueli zelo spoštujejo, zato je po njem poimenovan tudi denar: bolivar. Poleg raz-

Katedrala De Caracas

novrstnih uspehov, tudi vojaških, je želel združiti Venezuelo, Panamo, Bolivijo, Colombo, Ekvador in Peru v eno državno celoto, kar pa mu ni uspelo.

Kolovratiti po Caracasu ni varno, saj ga obvladujejo različne kriminalne združbe, ki so dobro oborožene, tudi z mitraljezi, ki jih policija nima in je oborožena le s pištolami, saj se vlada boji morebitnega državnega udara. Iz istega razloga je tudi vojska slabotna in slabo oborožena.

Varna oziroma varovana so nekatera nakupovalna središča, kjer so poleg trgovin tudi igrišča za otroke, kinodvorane in gledališče.

Opazili smo veliko novih gradbišč, predvsem nastajajočih blokovskih stavb, ki jih gradijo Kitajci.

Gorovje Avila, ki z ene strani obkroža Caracas, naj bi bilo bogato s floro in favno.

Turistična agencija v Venezueli, ki nam je pripravila program potovanja, nas je povabila še na kosilo v elitno restavracijo, kjer strežejo izjemno pestro in količinsko bogato hrano. Kljub obilnosti njihova hrana ne

Grafiti revolucionarjev Chaveza, Castra in drugih

daje občutka preobjedenosti – hrana nam ni obležala v želodcu, čeprav smo je zaužili več kot običajno. Tudi postrežba ima svoj protokol: najprej postrežejo ženske.

Popoldne smo iz Caracasa poleteli z malim letalom na arhipelag Los Roques. Pristali smo na edinem kamnitem otoku, na katerem je turistično naselje strnjeno z letališčem. Sicer pa je celotno naselje postavljeno na mivki.

Arhipelag Los Roques je otočje Karibov, staro okoli 10.000 let, obsega pa več kot 330 manjših otokov, od katerih je 250 neimenovanih. Poselitev otoka Los Roques z malimi penziji se je izvedla šele v zadnjem obdobju, predvsem z razvojem turizma, povezanega s postavitvijo malega letališča. Na otoku je tudi obrat za razsoljevanje morske vode, kar omogoča nemoteno oskrbo turistične naselbine.

Zgodovina tega območja je znana po piratih, ki so se pojavili na Karibih po letu 1660. Pirate so vzdrževali različni evropski vladarji. Najbolj znani so francoski in za njimi angleški pirati. Te še danes prikazujejo v domišljajskih filmih in tudi risankah. Arhipelag Los Roques je bil proglašen za narodni park leta 1972.

Takoj po prihodu na otok Los Roques smo opazili, da je tu dobro razvit turizem, od katerega prebivalci tudi živijo. Sicer ni velikih hotelov, so le hišice s sobami in manjšimi restavracijami. Nastanili smo se v dveh penzionih, ker nas je bilo preveč za enega.

Na otoku Los Roques, kjer smo spali, je morje že onesnaženo, zato kopanje ni možno oziroma ni priporočljivo. Prijeten pa je bil sprehod med hišicami po drobnem pesku oziroma mivki, ki se ni prašil. Ulice so živahne, polne sproščenih domačinov in turistov. Tudi izvirnost in preprostost opreme v teh hiškah na človeka delujeta prijetno.

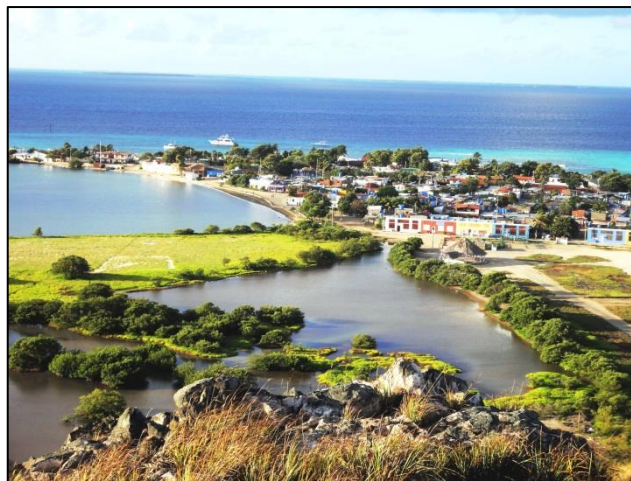
Naslednje jutro smo se z motornim čolnom odpeljali na izlet do najbolj oddaljenega otoka Kayo de Oña. Ker je čolnar motorni čoln vozil zelo hitro, nas je

Vozili smo se po kristalno čistem morju arhipelaga Los Roques

škropilo in premetavalo po valovih, zato vožnja ni bila prijetna. Otok, do katerega smo prispeli po slabih dveh urah vožnje povsem mokri, je gomila bele mivke, v nekoliko višjem delu poraščen s travo, med katero smo videli ne preveč boječe črne martinčke. Ko smo prispeli na otok, so nam naši čolnarji postavili velike dežnike in s tem ustvarili edino senco na otoku, na breg pa so prinesli tudi stole in hladilne torbe s pijačo in sendviči. Zaradi pripeke, nebo je bilo namreč povsem brez oblakov, je večina izmed nas takoj zaplavala v prijetno toplem in kristalno čistem morju. Korale v njem so bile skromne, pa tudi morskih ribic ni bilo veliko, našli smo le okoli deset vrst. Da se ne bi pregreli, smo se morali v morski vodi večkrat osvežiti.

Med vračanjem na otok Los Roques smo se ustavili na otoku Krasky, kjer je bilo zasidranih več velikih jaht z

Edino mesto na arhipelagu Los Roques

vsem razkošjem in venezuelsko zastavo. In kdo so lastniki? Državni uradniki socialistične države ali mafijci? Menda v Venezueli ne zna nihče odpraviti socialnih razlik. Tudi pojem revščine nam ni razumljiv. Od države lahko dobiš stanovanje, stanarine ne plačuješ, elektrike tudi ne, šolstvo je zastonj, zdravstvene storitve tudi, prehranska veriga za revne je vzpostavljena in tudi prevozi so skoraj zastonj.

Ko nam je vodnik Leo opisal, kako si država prizadeva poloviti lopove in jih strpati v zapor, smo izvedeli, da ulovljenim pripada najlepši otok z dobro oskrbo. Sicer pa zapore obvladujejo zaporniki, saj tja policija praktično nima vstopa. In prav iz zaporov prijeti mafijci vodijo v državi različne kriminalne podvige, saj je v verigo kriminala vpeta celo policija. Ko smo to poslušali, je bilo res vse relativno. Da, nenavadna je ta dežela: toliko lepote in naravnega bogastva ter tako malo pravnega reda.

Pri zajtrku smo spoznavali dobrote iz koruzne moke. Ker naj bi v Venezueli primanjkovalo bele moke, smo vsak dan jedli koruzne omelete, ki so božanske. Angelca

Angelca na drugem najvišjem, okoli 100 m visokem vrhu edinega kamnitega otoka v arhipelagu Los Roques

Na pomolu lesenega ribiškega zavetišča v arhipelagu Los Roques

je dodala: »Doma moram speči to čudo, ki je tako okusno!« Tudi vseh drugih dobrot je bilo veliko: od naravnih sokov do tropskega sadja, marmelade, kristaliziranega slada, sira in šunke ter seveda kave in čaja z mlekom.

Po zajtrku smo odpluli do samotne lesene ribiške hišice, v večini na kolih, pritrjene na velik kup raznovrstno velikih školjk in oblegane s strani jate galebov. Školjke so nad vodo obrnjene tako, da lovijo deževnico, ki je bila nekoč pomembna tekočina za ribiče. Na dosegu roke so tudi velike morske zvezde, ki v oranžno-rdeči barvi krasijo plitvo okoliško morsko dno.

Od ribiške hišice smo se zapeljali med zelene mangrove, ki obraščajo male otočke. Voda okrog njih odseva v čudovitih niansah sinje zelene barve, ki nam je zaradi lepote jemala dih.

Ko smo zapustili te otočke, smo se zapeljali na že od prejšnjega dne poznani otok Krasky, kjer smo si privoščili plavanje in tudi šnorkljanje. Vendar je bilo šnorkljanje težavno, saj je morski tok med koralami zelo močan in je bilo treba zelo paziti, da se ob njih pri plavanju ne podrgneš. Ribic pa je tu veliko, od rumenih, modrih, mavričnih, črnih do sivih. Najštevilnejše so girice. Po šnorkljanju je Angelca povedala, da jo je izpod skale gledala riba z velikim gobcem, v globlji vodi, blizu zasidranih čolnov, pa da sta priplavali mimo dve večji ribi, ki po njenem mnenju nista bili iz družine morskih psov.

Lenarjenja sva se z Angelco kmalu naveličala, zato sva šla na daljši sprehod po obali in proučevala male lokale na peščini, ki pa niso kaj dosti obiskani.

Ko smo se vračali, nas je v motornem čolnu zaradi nekoliko višjih valov močno premetavalo in zaradi škropljenja morske vode zalivalo, kar ni bilo prav nič prijetno.

Da, tudi Karibi so posebno doživetje, tako narave kot logistike gostiteljev, ki znajo tako prefinjeno poskrbeti

za vse in se res trudijo, da bi bili redki turisti zadovoljni z njihovo ponudbo.

Bil je čas pusta. Zvečer smo pred našimi hišicami opazovali sprevod našemljenih pustnih mask, med katerimi so izstopali otroci v zanimivih oblačilih in tisti, ki so hodili na berglah visoko od tal, a prevladovale so misice.

V prijetnem in svežem jutru, ko je sonce izza obzorja pošiljalo prve žarke in osvetljevalo nebo, sva se z Angelco napotila na bližnji hrib skalnatega otoka Los Roques. Najprej sva se povzpela na vrh s križem, nato pa na najvišji, 124 m visok vrh, na katerem stoji odslužen svetilnik, ki se že podira.

Z obeh vrhov se vidi skoraj večina otoka z letališčem in naseljem, nekaj bližnjih otokov in neskončno morje naokrog. Pobočje hriba je poraslo z ostro travo, veliko je tudi kaktusov in nekaj bodečega grmovja.

Meni je kot ljubitelju gora lenarjenje ob morju že presedalo in sem že razmišljal o turah po slovenskih gorah, Angelca pa se je prepustila morskim vonjavam in blagemu vetru.

Naše štirinajstdnevno bivanje v Venezueli se je zaključevalo: še en večer in še eno mirno noč smo prespali v udobni postelji, nato pa je že sledilo zgodnje jutranje poslavljanje od močno doživete Venezuele.

Samo pet minut smo hodili po peščeni potki in že smo bili na letališču, kjer smo se vkrcali na malo letalo in poleteli do manjšega letališča, nekaj 10 km oddaljena od Caracasa, od koder smo se z avtobusom odpeljali na mednarodno letališče Simona Bolivarja, kjer skrbi za red posebej stroga enota nacionalne garde.

Kljub številnim strašljivim zgodbam o iznajdljivosti kriminalcev smo potovali po Venezueli varno, doživeli veliko lepega in srečali veliko zanimivih ljudi, ki so nam predstavili deželo v njeni lepoti in ne njenih težavah.

Sledil je skoraj deseturni nočni let čez Atlantski ocean. Malo spanja in dobra letalska postrežba sta poskrbela, da je noč hitro minila. V Parizu smo varno pristali in že poleteli do Benetk, od koder smo se s kombijem odpeljali do Ljubljane.

Potovanja je bilo konec, a ostali so spomini »kot nebesni obok«, ki bogatijo naša življenja.

